Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлиги

Тошкент Давлат шарқшунослик институти

М. ЭШМУҲАМЕДОВА

«Девони ҳикмат» қўлёзмалари тавсифи

Тошкент – 2003

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ушбу рисола муаллифи Аҳмад Яссавийнинг «Девони ҳикмат» асарининг 100 дан ортиқ қўлёзмаларини ўрганиб чиқиб, уларнинг батафсил тавсифини каталог тарзида тузган.

Асар аспирантларга, олий ўқув юрти талабаларига, шунингдек, манбашунослик ва маданиятимиз тарихи билан қизиқувчиларга мўлжалланган.

Эшмуҳамедова М. «Девони ҳикмат» қўлёзмалари тавсифи.
–Т.: ТошДШИ нашриёти. 2003. Б. 82.

Масъул муҳаррир: фил.ф.н., доцент А. Ҳабибуллаев

Муҳаррир: фил.ф.н., доцент С. Ғаниева

Тақризчилар: фил.ф.д., проф. Қ. Содиқов
фил.ф.д., проф. З. Исломов

© Тошкент Давлат шарқшунослик
институти, 2003

www.ziyouz.com kutubxonasi

СЎЗ БОШИ

Асрлар мобайнида халқимиз «Девони ҳикмат» ни севиб мутолаа қилиб келган. Бу асар Моварounнаҳр, Волгабўйи, Сибир ва Онадўлида муқаддас китоб сифатида эъзозланган.

«Девони ҳикмат» машҳур асар бўлганлиги сабабли, унинг қўлёзма нусхалари кўп.

Ҳозирги кунда бу асарнинг қўлёзмалари Туркия, Татаристон ва Туркманистондаги[1] Шарқ қўлёзмалари фондларида сақланади.

Диёримиз Шарқ қўлёзмалари фондларида сақланаётган «Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг илмий тавсифи нашр этилган каталог фиҳрастда ўз аксини топган.

«Девони ҳикмат» қўлёзмалар сони Навоий асарлари қўлёзмалари сонига деярли тенг. Лекин тенг бўлмаган жиҳатлари бор. Навоий асарлари қўлёзмалари турлича китобат қилинган. Бу хилма-хиллик турли давр ва «турли ижтимоий табақаларининг маънавий дунёси, талаби ва эстетик завқининг ифодаси ўлароқ дунёга келган»[2], «Девони ҳикмат» қўлёзмаларида эса бу ҳолатни кузатмаймиз. Уларнинг деярли ҳаммаси содда, оддий халқ талабидан келиб чиқиб кўчирилган қўлёзмалардир.

Навоий асарлари қўлёзмалари орасида шоир ҳаёт чоғида кўчирилган, «ўша давр хаттотлик ва бадиий қўлёзма санъатининг ютуқларини акс эттирган, айни чоғда Навоийнинг ҳаёт вақтида китобат этилиши билан адабиёт, умуман маданият тарихи учун қимматли»[3] бўлган мукаммал нусхалари ҳам бор. Масалан, Навоий «Хамса»сининг шоир ҳаёт чоғида Абдужамил котиб томонидан кўчирилган нусхаси (бу қўлёзма 5018 сақланиш рақами билан ЎзФАШИ фондида сақланади) ёки «Бадийъу-л-бидоя»нинг Ҳиротда 1486 йил Али бинни Нур тарафидан кўчирилган нусхаси (бу қўлёзма 216 сақланиш рақами

---

[1] Келдиев Қ. Хожа Аҳмад Яссавий ҳаёти, ижоди ва анъаналари. -Т., 2001. –Б. 288-291.

[2] Ҳакимов М. Навоий асарлари қўлёзмаларининг тавсифи. -Т., 1983. –Б.5.

[3] Ўша асар. –Б.7.

www.ziyouz.com kutubxonasi

билан ЎзФАШИ нинг Ҳамид Сулаймонов фондида сақланади) ва бошқалар.

Лекин «Девони ҳикмат» нинг бундай қадимий қўлёзмаларини учратмадик. 1995 йилга қадар бўлган маълумотга кўра, ЎзФАШИ фондида «Девони ҳикмат» ни 42 та қўлёзмаси, мазкур институтнинг Ҳамид Сулаймонов фондида эса 59 та қўлёзмаси сақланади. Бу 102 жилд қўлёзманинг барча нусхалари XVIII ва XIX асрда китобат қилинган. Ва уларнинг энг қадимийси ЎзФАШИ фондида 4700 чақланиш рақами билан сақланади, китобат таърихи ҳижрий 1130 (милодий 1718 й.) сана.[1]

Навоий асарлари хориж каталогларида шарҳланган, СССР да ва бошқа нашр этилган каталогларда тавсифи берилган бўлса, «Девони ҳикмат»нинг фақат биргина каталогда илмий тавсифи берилганини кўрамиз.[2] Илмий тавсифи берилган бу қўлёзмалар ЎзФАШИ фондида қуйидаги сақланиш рақамлари билан сақланади: 574-Ш, 378-1, 3764, 1564-1, 4700-1У, 377, 1777, 3966, 361-1 ва 3430-П.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш лозимки, Шарқшунослик институтининг Ҳамид Сулаймонов фондида (аввалги Қўлёзмалар институти) "Девони ҳикмат"нинг 59 нусхаси сақлангани ҳолда, мазкур институт аҳли томонидан тузилган каталогда бу асар шарҳланмаган эди.[3]

Яна Навоий асарлари қўлёзмаларининг миниатюра билан зийнатланган нусхаларини ҳамда жуда ноёб саналган, матншунослик илми, хаттотлик, китобат санъати учун бебаҳо бойлик манбаи бўлиб хизмат қилувчи нусхаларини учратамиз. «Девони ҳикмат»нинг миниатюрали нусхасини шу кунгача учратмадик. Эътибор билан кўчирилган, китобат санъати учун аҳамиятга молик бўлган нусхалари сийрак учрайди. Улар 11361, 340, 178, 412 сақланиш рақамлари билан мазкур институт фондида сақланади.

---

[1] Собрание восточных рукописей Академии наук Узбекской ССР. -Т., 1954, том П. С.41-43.

[2] Шу асар.

[3] Каталог фонда института Рукописей. Том I. -Т., 1988; том II, 1989.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Шу ўринда бир нарсани алоҳида қайд этиб ўтиш лозимки, Аҳмад Яссавий яшаган шароит билан Навоий яшаган шароитнинг бир-биридан тубдан фарқ қилганини, Навоийда бўлган кенг имкониятлар Аҳмад Яссавийда бўлмаганлигини унутмаслигимиз лозим.

Шу билан бирга Навоий асарлари асосан саройларда сақланганини, Аҳмад Яссавий ҳикматлари эса ўзи каби содда бўлган туркий ҳалқлар талабидан келиб чиқиб китобат қилинганини, ҳикматлар аввал оғзаки ҳолда яратилганлигини ҳамда Яссавий дарвешлари орқали туркий ўлкаларга оғзаки ҳолда ёйилганлигини, маълум бир давр ўтгандан кейингина уларни китобат қилиш амалга оширилганлигини эслаш кифоя.

«Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг айримида ҳикматлар сони 50 та, бошқа бирида 80 та, яна бошқасида эса 100 дан ортиқни ташкил этади. Шунингдек, бу қўлёзмаларнинг кўпларидан Аҳмад Яссавий ҳикматларидан ташқари унинг мактаби шоирлари: Қул Сулаймон, Қул Шариф, Азим Хўжа Эшон, Қул Умурий, Қул Темурий, Шамс Ўзгандий, Қул Сайфуддин ва яна 20 га яқин шоирларнинг шеърлари ҳамда сўфиёна руҳдаги асарлар: «Қиёматнома», «Биби Марям қиссаси», «Биби Фотима қиссаси» ва бошқа асарлар ҳам ўрин олган. Тавсифда қўлёзма таркибини беришда ҳар бир нусхада Яссавийга мансуб нечта ҳикмат бор ва қўлёзмадан яна қайси шоир шеърлари ёки қайси асарнинг ўрин олганлиги қайд этиб борилди. Масалан, ЎзФАШИ фондида 2389 сақланиш рақами билан сақланувчи қўлёзмадан Яссавийнинг 84 та ҳикматидан ташқари Қул Сулаймон ҳамда Машраб шеърлари ҳам ўрин олган.

«Девони ҳикмат» қўлёзмаларида ҳикматлар сони юқорида таъкидланганидек, ҳар хил. Ҳикматлар сони 20 дан ошмайдиган, ҳатто, ундан ҳам камроғи ўрин олган қўлёзмалар ҳам бор. Биз бундай қўлёзмалардан ҳам тадқиқот объекти сифатида фойдаландик. Тавсиф жараёнида бундай қўлёзмалар нотўлиқ нусха сифатида берилди.

«Девони ҳикмат» қўлёзмалари устида олиб борилган кузатишлар шуни кўрсатадики, бир қўлёзмадан ўрин олган ҳикматнинг иккинчи бир қўлёзмада мавжуд эмаслиги, аксинча, учинчи бир қўлёзмадан эса биринчи ва иккинчи қўлёзмадаги

www.ziyouz.com kutubxonasi

ҳикматларнинг айримлари ва яна бошқа янги ҳикматларнинг ўрин олганлиги бу асарни турли даврда турли хаттотлар турлича қисмини кўчирганликларини, бунинг натижасида асл нусхадан четга чиқиш ҳолати юзага келганлигини кўрсатади.

«Девони ҳикмат» қўлёзмалари ичида энг қадимийси ҳисобланган нусхаси юқорида таъкидланганидек, XVIII асрнинг 2-ярмида кўчирилган. Лекин бу қўлёзмада ҳам, мазкур асарнинг ХУШ асрда кўчирилган бошқа қўлёзмаларида ҳам ҳикматлар тўлиқ берилмаган. Эътибор билан кўчирилган «Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг кўпчилигидан ўрин олган ҳикматлар бу қўлёзмаларда йўқ. Асарнинг эътибор билан саводли хаттотлар томонидан кўчирилган XIX асрга мансуб қўлёзмалари эса тўлиқ, матни қадимий, ҳикматлар миқдори ҳам кўп. Бундай қўлёзмалар сирасига 178, 5716, 3764 сақланиш рақамли нусхалар киради.

Демак, шундай хулосага келиш мумкинки, тошбосма нашрини тайёрловчиноширлар маълум даражада қўлёзмаларни қиёслаб, хатоларини ислоҳ қилган бўлсалар, XIX асрга келиб бу иш қўлёзмаларда тўлдирилган нусха тайёрлаш усулида давом эттирилган. Яъни бу даврда бир эмас, бир неча қўлёзма нусхалари асосида бир қўлёзма кўчирилган.

«Девони ҳикмат»нинг тўлиқ, ҳикматлар миқдори кўп бўлган қўлёзмалари ҳам бор. Улардан бири ЎзФАШИ Ҳамид Сулаймонов фондида 178 сақланиш рақами билан сақланади. Мазкур қўлёзма ҳижрий 1311 (милодий 1983) санада кўчирилган бўлиб, ундан Аҳмад Яссавийнинг 200 та ҳикмати ўрин олган. Албатта, бундай қўлёзмалар тавсифда тўлиқ нусха сифатида қайд этилди.

«Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг аксарияти Қўқон қоғозига турли хил: ўртача, хунук ва ниҳоятда чиройли настаъликда битилган. Тавсиф жараёнида хатнинг ёзилиш даражасига алоҳида эътибор берилди.

Шарқ қўлёзмаларининг кўпида учрайдиган безаклар «Девони ҳикмат» нусхаларида деярли учрамайди. Лекин айрим нусхаларда матн қизил сиёҳ ва тилла суви билан жадвалга олинган ва бу безак ўрнини ўтаган. Бундай қўлёзмалар сирасига 3630, 3562, 3764 ва 5716 сақланиш рақамли қўлёзмалар киради.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бу қўлёзмаларнинг аксариятининг муқоваси дастлабки босма нақшли Шарқ муқовасидан иборат бўлиб, айримлари эса кейинчалик қилинган чарм муқова.

«Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг кўчирилиш жойи, таърихи, котиби ҳақида қандай маълумот бўлса, айнан берилди. Лекин шуни қайд этиш керакки, «Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг аксариятида кўчирилиш жойи, таърихи кўрсатилмаганидек, хаттотлари ҳам кўрсатилмаган. Айрим қўлёзмаларгина бундан мустасно. Улар қуйидагилар: 4700 сақланиш рақамли қўлёзма ҳижрий 1190 (милодий 1873 йил) санада Мирзо Маҳмуд исмли котиб томонидан кўчирилган. 5716 сақланиш рақамли кўлёзма эса ҳижрий 1298 (милодий 1881 йил) санада мулла Муҳаммад Намонгоний томонидан кўчирилган. 1925 сақланиш рақамли қўлёзма ҳижрий 1994 (милодий 1877 йил) санада Муҳаммад Ниёз Охунд исмли хаттот қалами билан кўчирилган. 1777 сақланиш рақамли қўлёзма ҳижрий 1321 (милодий 1903 йил) санада мулла Ўта Назар қалами билан кўчирилган. 378 сақланиш рақамли қўлёзма эса XIX аср бошларида Абдуғафур ибн домла Абдусаттор ал-Бухорий томонидан китобат қилинган.

Ҳар бир нусханинг илмий хусусиятига баҳо берганда унинг тўлиқлиги, таркиби, саводли кўчирилганлиги назарга олинди. Агар нусха нуқсонсиз бўлса, яъни бош ва охирги варақлари тўлиқ бўлса, бош ва охиридан бир байтдан берилди. Борди-ю, сўнгги варақлари тушган бўлса, фақат бошидан бир байт берилди.

Тавсифда қўлёзмаларнинг китобат хусусиятлари: қоғози, (қаерники, сифати, ранги), сиёҳи (ранги), матнининг жойланиш усули (неча устунли, сатрлар сони, нақш усулидами), безаги (нақш, жадвал), муқоваси (дастлабки ёки кейинги, безаги, материали, саҳҳоф ёзуви) ҳам берилди.

Қўлёзмаларнинг ҳозирги ҳолати, сақланиш ҳолати, таъмирланганми, йўқми, нуқсони ҳам қайд этилди. Варақлар сонини беришда нусханинг бошланиш варағидан сўнгги варағигача ҳисобланди. Матн ва қўлёзма ўлчами алоҳида-алоҳида, эни ва бўйига сантиметр ҳисобида берилди.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Тавсиф жараёнида пойгирлар, муҳрлар эътибордан четда қолмади.

"Девони ҳикмат" қўлёзмаларининг шундай нусхалари ҳам борки, улар араб ва форс тилидаги асарлардан олинган парчалар билан бирга кўчирилган. Мазкур асарлардан олинган парчаларнинг номлари қўлёзмада кўрсатилмаганлиги сабабли тавсиф жараёнида "араб тилидаги асар" ёки "форсий асар" тарзида берилди.

Яна шу жараёнда асар номининг чап томонига қўйилган рақам каталогда қўлёзманинг тавсиф тартиби сифатида берилди. Асар номининг ўнг томонига қўйилган рақам эса шу нусханинг сақланиш рақамини кўрсатади.

Шунингдек, «Девони ҳикмат» қўлёзмаларининг Ҳамид Сулаймонов фондида сақланаётган айрим нусхалари бугунги кунда Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейида сақланмоқда. Бундай қўлёзмалар сирасига 178 ва 521 рақам остида сақланаётган «Девони ҳикмат» нусхалари киради.

ЎзФАШИнинг ҳар икки фондида сақланаётган «Девони ҳикмат» қўлёзмалари каталог ҳолида жамоатчиликка илк бор тақдим этилмоқда.

Шунинг учун у Аҳмад Яссавий мероси, унинг мактаби шоирлари ижодини манбашунослик ва матншунослик йўналишида олиб бориладиган тадқиқотларга асос бўлиб, хизмат қилади, деган умиддамиз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ўзбекистон Фанлар Академияси Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг Ҳамид Сулаймон фондида сақланаётган «Девони ҳикмат» қўлёзмалари тавсифи

1. دیوان حکمت 1733

«Девони ҳикмат»

«Девони ҳикмат» машҳур мутасаввиф шоир Аҳмад Яссавий асаридир. Асар сўфиёна руҳдаги шеърлар - ҳикматлардан иборат.

Бу қўлёзма асарнинг нотўлиқ нусхаларидан биридир. Бош варақлари тушган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан келган 20 та ҳикматдан иборат.

Яссавий ҳикматлари сўнгида Қул Сулаймон, Шаҳдий, Шайдо каби шоирлар шеърлари ҳамда «Анушервон ва Хотамбой қиссаси» ҳам ушбу қўлёзмадан ўрин олган.

Бошланиши:

أي كونكل عمر اوتدي بردم بنده ليكده بولمادينك

ظلمی بو قهر اوینده هیچ یراغینك قیلمادینك

Охири

قل خواجه احمد ايغيل ايمدي خواجه يادي

كيجه كوندوز تينماي ايغيل الله يادي

Нусханинг кўчирилиши таърихи ҳижрий 1214 сана.

Котиби кўрсатилмаган.

Пойгирлар ҳамма варақларда бор.

Оқ ипак Қўқон қоғози.

Қора сиёҳ билан битилган хунук настаълиқ хати.

Матн ҳар саҳифада 11 йўлли икки устунда жойлашган.

Муқоваси уринган, Шарқ муқоваси.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма таъмирланган бўлишига қарамай, сuюқлик етказган шикаст натижасида хат ё ўчиб кетган ё суркалиб кетган. Ёмон сақланган.

Варақлар сони - 124. Матн ўлчови - 11 x 17,5. Қўлёзма ўлчови-13x19,5.

2. Яна ўша 4190

Оддий нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 40 та ҳикмат ҳамда Қул Сулаймон, Навоий, Машраб, Мужрим ва Гулшанийлар шеърларидан иборат.

Бошланиш варағи тушган.

Бошланиши

حق مصطفى جبريلدين قيلدي سوال

بو نجوك روح تنكا كيرماي تابتي كمال

Охири

تورت مينك تورت يوز حكمت ايديم حقد ين فرمان

فرمان بولسه تا أولكونجه سوزلاسام من

Нусханинг кўчирилиши таърихи ҳижрий 1221 йил. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ёзилган. 2 хил: чиройли ва ўртача настаъликда битилган. Матн ҳар саҳифада 9 йўлли бир устундан жойлашган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Таъмирланган. Уринган варақлар ҳам бор.

Варақлар сони - 1616. Матн ўлчови - 9x19. Қўлёзма ўлчови-14,4x27,5

3. Яна ўша 4171

Оддий нусхалардан бири. Охирги варақлари тушган.

Таркиби: Яссавийнинг 57 та ҳикмати ўрин олган.

Девон

www.ziyouz.com kutubxonasi

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساجتیم منا

мисралари билан бошланади.

Нусханинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1228 сана. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Тушиб қолган сатрлар ҳошияга тузатилган.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Новвотранг, шилдироқ Қўқон қоғози.

Қора, сариқ ва қизил сиёҳда ёзилган ўртача настаълиқ хати.

Матн ҳар саҳифага 11 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси. Муқова устига: عمل محمد صحاف деб ёзилган.

Қўлёзманинг баъзи варақларига суюқлик етказган шикастни айтмаганда, яхши сақланган.

Варақлар сони - 103. Сатр ўлчови - 9х17. Қўлёзма ўлчови - 14,5х26,5.

4. Яна ўша 3066

Оддий нотўлиқ нусхалардан бири. Сўфи Оллоёрнинг «Саботу-л-ожизин» асари билан бирга кўчирилган. Охирги варақлари тушган.

Таркиби: Яссавийнинг 4 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

اون سکیز مینك عالمده نالان بولغان عاشقلار

تابمای معشوق سوراغین سرسان بولغان عاشقلار

Нусханинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1232 сана.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Оқ ипак Шарқ қоғози.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 11 йўлли бир устундан жойлашган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма уринган, варақлар бир-бирига ёпишиб кетган, уларни ажратганда ёки йиртилган, ёки хати ўчиб кетган. Бундан ташқари уларга сиёҳ ва қаламда чизиб ҳам ташланган.

Варақлар сони - 93. Матн ўлчови - 10х20,5. Қўлёзма ўлчови - 15х25,5

5. Яна ўша 829

«Девони ҳикмат»нинг эътиборли нусхаларидан бири.

Таркиби: Яссавийнинг 71 ҳикмати.

Бошланиши

تعالی الله عاشق لارکه بیردي عشقین

شاکر بولوب اورتاب کویوب یاندیم منا

Охири

احمد مسکین کیل ایمدي توبه برلان یولغه کیر

توبه قیلغان بنده سین جنت ده سلطان ایلادي

Нусханинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1240 сана. Асарнинг кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Сариқ ипак Шарқ қоғози.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 19 йўлдан икки устунда жойлаштирилган.

Муқова кейинги давр иши, картондан ишланган.

Баъзи варақларга суюқлик етказган шикастни айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 44. Матн ўлчови - 8х16.

Қўлёзма ўлчови-12,5х23.

6. Яна ўша 4943

Оддий нусхалардан бири. Андалиб шеърлари ва «Юсуф ва Зулайҳо» қиссаси билан бирга кўчирилган. Бош қисмидаги варақлар йўқ.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 53 ҳикматдан иборат.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Девон

حال تيلين هجكيم بيلمس تنكريم كواه

قانلار يوتوب من هم كواه بولدوم منا

мисралари билан бошланади.

Охири

ضعيف قلنى ارزوسيدور دارالسلام

عاشق دار السلام كيرسه بولس

Қўлёзма ҳижрий 1241 санада китобат қилинган. Асарнинг кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Қалин Қўқон қоғози.

Матн хунук настаълиқ хати билан қора сиёҳда ёзилган. Айрим варақларга сарлавҳа қўйилган, айримларига қўйилмаган. Матн ҳар саҳифада 13 йўлдан, бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзмани китоб ҳолига келтиришда тартибга риоя қилинмаган, ҳикматлар ҳар хил жойга жойлаштирилган. Қисса, унинг ўртасида ҳикматлар, кейин яна қиссанинг давоми берилган.

Қўлёзма анча уринган.

Варақлар сони - 1466. Матн ўлчови - 9,5x17 Қўлёзма ўлчови - 12x19,5.

7. Яна ўша 1322

Нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон шеърлари, «Биби Фотима» қиссаси, «Машраб қиссаси» ва «Маҳшарнома» билан бирга китобат қилинган. Охирги варақлари тушган.

Таркиби: Яссавийнинг 3 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

توتونك بنديمنى أي دوستلار زمانى بولمانكيز غافل

اولومنى ياد ايتيب هر دم يراغينك قيل ايا غافل

Қўлёзма ҳижрий 1248 санада кўчирилган. Унинг кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матндан тушиб қолган сўз ва сатрлар ҳошияга ёзиб, тўлдирилган.

Пойгирлар бор.

Қўлёзма сариқ ипак қоғозга битилган.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада 11 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма ёмон сақланган, айрим варақларга суюқлик шикаст етказган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 153. Матн ўлчови -9,5x18,5. Қўлёзма ўлчови-13x22,5.

8. Яна ўша 4119

Оддий нусхалардан бири. Яссавий ҳикматлари «Муҳаммад пайғамбар қиссаси», «Абу Бакр қиссаси» билан бирга кўчирилган.

Бошланиш варақлари тушган.

Таркиби: Яссавийнинг 49 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

داد ایتسام حقه دادیم یتارموکین

کوکسومدکی زنکارلاریم کیتارموکین

Охири

کناهنکنی سبك قیلیب انده اوجکیل

عاشقلاری اوجماح ایجوه کیرار ایرمیش

Қўлёзма ҳижрий 1273 санада кўчирилган. Асарнинг кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Матндан тушиб қолган сатрлар ҳошияга ёзиб, тўлдирилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан ўртача настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 14 йўлдан икки устундан жойлаштирилган. Сарлавҳа йўқ, лекин унга жой ташлаб кетилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Муқоваси оддий, безаксиз Шарқ муқоваси бўлиб, кейинги давр иши.

Қўлёзмага суюқлик шикаст етказган, баъзи варақлари йиртилган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 164. Матн ўлчови- 9,5x18,5. Қўлёзма ўлчови-15x2,5.

9. Яна ўша 3630

Оддий нусхалардан бири. Бошланиш варақлари тушган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 52 та ҳикматдан иборат.

Девон

سحر وقتده قوبوب یغلاب ناله ایلا

نالشنکدین یرو کوکلار نوا قیلسون

мисралари билан бошланада.

Охири

قل خواجه احمد کان اجق درکوهرنی ساجق

تینکلاماغان بو سوزنی غفلت اجینده کوردیم

Қўлёзма ҳижрий 1277 санада кўчирилган. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Матндан тушиб қолган сатрлар ҳошияга ёзиб, тўлдирилган.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Оқиш, Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳда чиройли бўлмаган насталиқда битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунда 11 йўлдан жойлаштирилган.

Қўлёзманинг бошланиш ва охирги варағига чиройли, тилла суви югуртирилган жадвал ишланган, лекин шу жадвал ишланган варақлар очиқ қолган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган, айрим варақ ҳошияларига ҳар хил сўзлар ёзиб ташланган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таъмирланган.

Варақлар сони - 37. Матн ўлчови - 9х17. Қўлёзма ўлчови - 13,5х22,5.

10. Яна ўша 3929

Оддий нусхалардан бири. «Пайғамбарлар қиссаси» билан бирга китобат қилинган. Бошланиш варақлари тушган.

Таркиби: Яссавийнинг 32 ҳикматидан иборат.

Девон

محبت نینك دریاسیغه جوماغونجه

أي دوستلاریم عشق كوهرین آلسه بولماس

мисралари билан бошланади.

Охири

تریك یوركان اولماي كوركا كیردي ایرسه

دید ار كوروب جین اولكاندور دوستلاریما

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1279 сана. Кўчирилиш жойи ва котиби номаълум.

Матндан тушиб қолган сатрлар ҳошияга ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак Шарқ қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар оддий настаълиқ хати билан қизил сиёҳда ёзилган. Матн ҳар саҳифада бир устунда 13 йўлдан жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 152. Матн ўлчови - 9х17,5. қўлёзма ўлчови 14х16,5

11. Яна ўша 2886

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Яссавий йўлида ижод этган шоирлар шеърлари ва Ҳувайдо шеърлари билан бирга китобат қилинган.

Бошланиш ва охирги варақлари тушган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матннинг бошланиши

ایا دوستلار قیامت نی بیان ایلای

قیامت نی کونی ناکه اتار ایرمیش

Охири

خدایغه یقین دور خواجه احمد

رسول فرزندید ور اولاد احمد

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 82 ҳикматдан иборат.

Қўлёзма ҳижрий 1290 санада кўчирилган. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Пойгирлар бор.

Қогози икки хил: Ҳикматлар ёзилган қисми шалдироқ, новвотранг Қўқон қоғози, қолган қисми эса фабрика қоғози.

Хати ҳам икки хил: чиройли ва ўртача настаълиқ хатида битилган бўлиб, матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳда. Айрим варақларга сарлавҳа қўйилган, айримларига сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Матн 17 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган, асар муқовадан кўчиб кетган. Айрим варақларга суюқлик шикаст етказган. Матнда ҳам камчиликлар бор: ҳар бир ҳикматнинг бошидан бир ё икки мисра тушириб кўчирилган.

Варақлар сони - 246. Матн ўлчови - 9х17,5. Қўлёзма ўлчови - 14х27.

12. Яна ўша 2124

Бу қўлёзмада Яссавийнинг қуйидаги мисралар билан бошланувчи биттагина ҳикмати бор:

هشت دوزخ تلاشور تلاشماکده زیان بار

دوزخ ایتور من آرتوق منده فرعون هامان بار

..omiy nomli
T D . U
...xonasi

www.ziyouz.com kutubxonasi

13. Яна ўша 6857

Оддий нусхалардан бири. Машраб шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 54 та ҳикматдан иборат.

Бошланиши

حق سرینی بیان قیلسام عاشق لارکا

طاقت قیلمای باشین آلیب کیتار دوستلار

Охири

قل خواجه احمد غافل من غافل لیغیم بیلیب من

ایزیم ایتور رحیم من روزي قیلور بو قرآن

Нусха ҳижрий 1294 санада кўчирилган. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Матндан тушиб қолган сўзлар ҳошияга тузатлган.

Пойгирлар бор.

Қоғозлар икки хил: сариқ ипак ва фабрика қоғози. Матн қора, сарлавҳалар сариқ ва жигар ранг сиёҳда оддий настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 11 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Баъзи варақларга суюқлик етказган шикастни айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 106. Матн ўлчови - 9x19,5. Қўлёзма ўлчови- 15x27.

14. Яна ўша 471

Оддий нусхалардан бири. Яссавий йўлида ижод этган кўпчилик шоирлар асарлари билан бирга китобат қилинган.

Таркиби. Яссавийнинг 34 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

ایا دوستلار باك عشقینی قولغه آلدیم

بو دنیانی د شمن توتوب آرقه سالدیم

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

و الله بالله راست ایتیب شك قیلمسموسن

امت بولسه سنت توتوب قان یغلاسون

Қўлёзма ҳижрий 1299 санада кўчирилган. Кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида кўчирилган ва ҳар саҳифада 11 йўлдан бир устунда жойлаштирлган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 160. Қўлёзма ўлчови - 15х27. Матн ўлчови - 9,5х17,5

15. Яна ўша 2388

Оддий нусхалардан бири. «Шоҳ Машраб қиссаси», «Бобо Равшан», «Пайғамбар меърожномаси» ва «Али қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 3 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

مناجات ایلادي مسکین خواجه احمد

الهی قیل همه بند نکنی رحمت

Охири

قل خواجه احمد مسکین کیل توبه بیلان یولغه کیر

توبه قیلغان بنده ی جنت ده سلطان ایلادي

Қўлёзма ҳижрий 1302 санада кўчирилган. Кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўлёзма охирига оддий қора қалам билан عالم خواجه ایشان روز جهارشنبه деб ёзилган. Бу ҳар ҳолда, котибнинг исми бўлмаса керак, чунки матн қора сиёҳда ёзилган. Афтидан, китоб эгасининг исми бўлиши керак.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Пойгирлар бор.

Турли рангдаги фабрика қоғози.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида кўчирилган ва ҳар саҳифада 9 йўлдан бир устунли жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси, фақат бир томонда.

Қўлёзманинг бош ва айрим варақлари йиртилган. Шунга қарамай, у яхши сақланган.

Варақлар сони - 297. Матн ўлчови - 7,5x14. Қўлёзма ўлчови - 12,3x20,5

16. Яна ўша 433

Оддий нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавийнинг 66 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساجتیم منا

Охири

سحر وقتی خوش ساعت هم جنت ایرور راحت

تنکریغه قیل عبادت سحر وقتی ایجنده

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1327 сана. Кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида кўчирилган ва ҳар саҳифада 12 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган, лекин айрим варақларга қора қалам билан чизиб ташланган. Ҳошияда шундай муҳр бор:

№6

способина

ОПК о Ф

Варақлар сони - 135. Матн ўлчови - 11, 5x18,5. Қўлёзма ўлчови 17x23,3.

www.ziyouz.com kutubxonasi

17. Яна ўша 178

Энг катта ҳажмли, эътиборли нусхалардан бири. Яссавий мактаби шоирлари шеърлари, Машраб, Муҳйи, Фузулий, Хаёлий, Нисбат Ризойи ва Эшон Жазбийлар шеърлари билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 200 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتب

طالب لاركا در كوهر ساجتيم منا

Охири

منكر نكير سواليغه يتماكايدي

قل خواجه احمد جانی بلان قجان بيلسه

Қўлёзма ҳижрий 1311 санада кўчирилган. Кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Қўлёзма ҳошияларига матндан тушиб қолган сўз ва сатрлар ёзилган.

Ҳамма варақларда пойгирлар бор.

Оқиш, шалдироқ Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар асар ярмигача қизил сиёҳда ёзилган.

Хати икки хил: асарнинг ярмидан кўп қисми чиройли настаълиқ хатида, қолган қисми ўртача настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 15 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Айрим варақлардаги матн нақш усулида битилган, айрим варақлардаги матн орасига қизил сиёҳда безаклар қилинган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Нусханинг 2б ва 3 а варағи четидан йиртилган.

Таъмирланган.

Варақлар сони 520. Матн ўлчови - 11,5x16,5. Қўлёзма ўлчови 15x27.

www.ziyouz.com kutubxonasi

18. Яна ўша 3091

Оддий нусхалардан бири. «Пайғамбарлар тарихи» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 25 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

Охири

قل خواجه احمد اول عیال ایرور مونده کوب خیال

عاشق لارنینك دردیکا دارو درمان کلید

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва кўчирилган жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан нусхани X1X асрнинг иккинчи ярмига нисбат бериш мумкин.

Пойгирлар бор.

Оқиш, Шарқ қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳда хунук настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар бир ҳикматнинг биринчи байти ҳам қизил сиёҳда ёзилган. Ҳар саҳифада икки устунли 12 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма анча уринган, матнга ҳам шикаст етган.

Қўлёзманинг бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони -117. Матн ўлчови 11х20. Қўлёзма ўлчови - 14,5х26

19. Яна ўша 2389

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Машраб шеърлари билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 84 та ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

قل خواجه احمد عمرونك اوتی بازي برله

فنا بولوب عشق مقامین بیلدیم منا

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Уни X1X асрнинг иккинчи ярмига нисбат бериш мумкин.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган, муқова фақат бир томонда бор.

Варақлар сони - 264. Матн ўлчови- 8,5x16,5. Қўлёзма ўлчови- 14,5x25,5

20. Яна ўша 2807

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Азим Хўжа Эшон шеърлари ва «Исмоил пайғамбар қиссаси» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 5 та ҳикматидан иборат.

Бошланиши

عامی جاقی ترسا جهود فعل خوي

رحمان ایکام ارا یولده قالدیم منا

Охири

بیخبرلار ایشیتماس لار داد فریاد

قان یغلاغیل حق ایشیتسون برورد کار

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, котиби ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрда кўчирилган.

Матндан тушиб қолган сатрлар ҳошияга ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада 19 ёки 11 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Муқоваси чармдан қилинган бўлиб, кейинги давр иши.

Анча уринган, таъмирга муҳтож.

Қўлёзманинг бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 126. Матн ўлчови - 10,5х21. Қўлёзма ўлчови- 16,5,х27.

21. Яна ўша 6009

Оддий нусхалардан бири. Яссавий мактаби шоирлари шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 34 ҳикмат.

Девон

ایتاي سیزکا دوستلاریم کیملار کیلیب کیتکوسی

مسلمان لار کونکلیدین مهر شفقت کیتکوسی

байти билан бошланади.

Нусханинг котиби, кўчирилиш таърихи ва кўчирилган жойи ҳақида маълумот йўқ. Уни Х1Х асрнинг иккинчи ярмига нисбат бериш мумкин.

Ҳошияга матндан тушиб қолган мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада 13 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Қўлёзма уринган, суюқлик анча шикаст етказган. Охири йўқ. Муқова йўқ.

Варақлар сони - 67. Матн ўлчови - 11х17. Қўлёзма ўлчови-15,5х20,5.

22. Яна ўша 1338

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Машраб, Сайқалий, Эшон Баҳоуддин шеърлари ва «Вафотномаи Муҳаммад» билан бирга кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 12 ҳикматдан иборат.

Девон

حقه یانیب مؤمن بولسنك طاعت قیلغیل

طاعت قیلغان حق دیدارین کورار دوستلار

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср охирида китобат қилинган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан ёзилган. Айрим варақда қизил сиёҳ билан сарлавҳа қўйилган, айримларига сарлавҳа учун жой ташлаб кетилган.

Хунук настаълиқ хати. Ҳар саҳифада 11 ёки 14 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Муқова кўк картондан ишланган бўлиб, кейинги давр иши.

Қўлёзма уринган. Бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 111. Матн ўлчови - 9x17. Қўлёзма ўлчови - 14x26,5

23. Яна ўша 515

Оддий, нисбатан тўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Васфий шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 114 та ҳикматдан иборат.

Бошланиши

اوشل توبی معراج جیقیب دیدار کوردي

اندین سونکره غریب فقیر حالین سوردي

Охири

خواجه سندین خوشنود بولغاي هم قیشو یاز

عمرونك اوتی تانك آتیب باتار بولدي

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан уни XIX асрга нисбат бериш мумкин.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ўртача настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада 17 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма таъмирланган, лекин айрим варақларга суюқлик шикаст етказган. Бош вараги тушган.

Варақлар сони - 328. Матн ўлчови - 7x13,5. Қўлёзма ўлчови 16x17.

24. Яна ўша 6992

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Қул Убайдий, Қул Темурий ва Шамсиддинлар шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 41 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالبلاركا در كوهر ساچتيم منا

Охири

توبماي قالديم اجل كيليب يقام توتى

توبو اليك اوقوي اولسام موكين

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Уни XIX асрга нисбат бериш мумкин.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда битилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Айрим варақдаги ёзувни ўчганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони - 113. Матн ўлчови -9,5х16,5. Қўлёзма ўлчови-15,5х27,5.

25. Яна ўша 2596

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Яссавий мактаби шоирлари шеърлари ва «Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 15 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

أي بيخبر حق يوليده اولماسمو سن

مونده يغلاب آخرتده كولمسموسن

Охири

يا الهيم روزي قيلسه معنى آلغيل

معنى سوروب معنى آلغان جين قل بولور

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср ўрталарига нисбат бериш мумкин.

Қўқон қоғозига матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган. Ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Муқоваси чармдан ишланган бўлиб, кейинги давр иши.

Айрим варақларга суюқлик етказган шикастни айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган. Лекин кўп ҳикматларнинг боши ва охири йўқ.

Бошланиш варақлари тушган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 184. Матн ўлчови - 10х19. Қўлёзма ўлчови-15,5х27.

26. Яна ўша 6450

Оддий нусхалардан бири. Азим Хўжа Эшон ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 69 та ҳикматидан иборат.

Девон

www.ziyouz.com kutubxonasi

قل هوالله سبحان الله ورد ايلاسام

بير و باريم ديدارينكنى كورارمنمو

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига нисбат бериш мумкин.

Пойгирлар бор.

Турли рангдаги фабрика қоғозига қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган.

Ҳар саҳифада бир устунли 12 йўл.

Муқоваси картондан ишланган бўлиб, кейинги давр иши.

Қўлёзма уринган, суюқлик шкастланган. Бошланиши ва сўнгги варақлари тушган. Китоб ҳолига келтиришда тартибга риоя қилинмаган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 156. Матн ўлчови - 11,5x17,5. Қўлёзма ўлчови - 14x25.

27. Яна ўша 6060

Оддий нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 56 та ҳикматдан иборат.

Девон

حق تعالى برتو سالدي جانيم كويدي

كيلينك يغيلينك ذاكر قل لار ذكر ايتالوك

мисралари билан бошланади.

Қўлёзма ҳижрий 1287 санада кўчирилган. Кўчирилиш жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз

Матн қора сиёҳ билан, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида кўчирилган ва ҳар саҳифада 13 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Айрим уринган варақларни ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Муқоваси йўқ, асар оқ қоғозга олиниб, шу қоғоз муқова ўрнини ўтаган.

Қўлёзманинг бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 123. Матн ўлчови-9х16,5. Қўлёзма ўлчови-15х25.

28. Яна ўша 1717

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Санавбар» ва «Шоҳ Машраб» қиссалари билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 2 ҳикматидан иборат.

Девон

کیل أي مؤمن بو غفلت دین جقیل خاری

ایذیم شوقي مؤمن لارنی قویمس ایرمیش

байтн билан бошланади.

Қўлёзма ҳижрий 1273 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи ҳақида маълумот йўқ.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида кўчирилан ва ҳар саҳифада 15 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган.

Тиклаш мумкин бўлган жойлари таъмирланган.

Варақлар сони - 193. Матн ўлчови - 11х16. Қўлёзма ўлчови - 15х26.

29. Яна ўша 412

Оддий, нисбатан тўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Шамс ва Иброҳим Адҳам шеърлари ҳамда «Қиёматнома» асари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 133 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

زمانه آخر بولسه ایا دوستلار

تورلوك تورلوك بلالري قوبار ایرمیش

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

باشدین اياق من بنده ی رحم ايلا من شرمنده ی

سلطان خواجه احمد یسوي حق بولیده اولمسمو سن

Қўлёзма ҳижрий 1282 санада кўчирилган. Кўчирилган жойи ва котиби номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида кўчирилган ва ҳар саҳифада 15 йўлдан икки устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган. Баъзи варақлар ярмидан йиртилган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 177. Матн ўлчови - 9,5x19,5. Қўлёзма ўлчови - 13x25,2.

30. Яна ўша 3602

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий таҳаллуси билан ёзилган 22 та ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ايلاي حكمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

Охири

معرفت ده تفراق بولوب فنا بولغيل

فنا فی الله مقامیغه کیردیم منا

Қўлёзма ҳижрий 1290 йилда кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи ҳақида маълумот йўқ.

Ҳошияга матндан тушиб қолган мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган, айрим варақларда сарлавҳаларга жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада 11 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 69. Матн ўлчови - 10x17. Қўлёзма ўлчови - 14,5x26,5.

31. Яна ўша 4163

Оддий нусхалардан бири. Бу мажмуа асар бўлиб, Қул Сулаймон, Машраб, Ҳувайдо, Маҳзун, Жомий, Фузулий, Залилий ва Умархонлар шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 40 та ҳикматдан иборат.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи ҳижрий 1315 сана. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاب حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

Охири

دفتر قیلیب خلق لار ارا ایدي موني

ایشیتکاندین دعا طمع قیلار ایرمیش

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил ва сариқ сиёҳда битилган бўлиб, икки хил: чиройли ва хунук настаълиқ хати.

Матн ҳар саҳифада 13 йўлдан икки устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, безаксиз Шарқ муқоваси.

Айрим варақларга суюқлик етказган шикастни ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 100. Матн ўлчови - 11x16. Қўлёзма ўлчови 15x26.

www.ziyouz.com kutubxonasi

32. Яна ўша 521

Оддий нусхалардан бири. Яссавий издошлари шеърлари, арабий ва форсий асар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 63 ҳикматдан иборат.

Девон

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالبلارگا در گوهر ساچتيم منا

байти билан бошланади.

Қўлёзма ҳижрий 1322 санада китобат қилинган. Котиби ва кўчирилган жойи ҳақида маълумот йўқ.

Қоғози икки хил: оқ ипак ва фабрика қоғози.

Матн қора сиёҳ билан икки хил: чиройли ва хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада 15 йўлдан бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Асар муқовадан чиқиб кетган.

Охирги варақлари тушган.

Варақлар сони - 242. Матн ўлчови - 9,5х18,5. Қўлёзма ўлчови-12.5х24,5

33. Яна ўша 3658

Нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Машраб шеърлари, «Биби Фотима», «Ҳасан ва Ҳусайн», «Имом Аъзам» ва «Иброҳим» қиссалари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 2 ҳикматидан иборат.

Девон

كل من عليها فان آيتينده

بر خدادين اوزگا مخلوق اولار ايرميش

байти билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, котиби ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан Х1Х асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ёзилган оддий настаълиқ хати.

Матн ҳар саҳифада 11 йўлли бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Уринган, айрим варақлар бир-бирига ёпишиб қолган, уларни ажратганда ёки йиртилган ёки хати ўчиб кетган. Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 142. Матн ўлчови - 11x16. Қўлёзма ўлчови - 15x26.

34. Яна ўша 6213

Оддий нусҳалардан бири. Қул Сулаймон ва Шамснинг шеърлари билан аралаш кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 29 ҳикматдан иборат.

Девон

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهى قيل همه بندنكي رحمت

байтлари билан бошланган.

Охири

روز محشر شفقت قيليب آلغاي

يول ادا شسه هادي بولوب يولغه سالغاي

Нусханинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан бадхат настаълиқ хатида ёзилган.

Матн ҳар саҳифада бир устунда 13 йўлдан жойлаштирилган.

Кейинчалик қилинган картон муқова.

Қўлёзма уринган, айрим варақлар хати ўчиб кетган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 84. Матн ўлчови - 9,5x18. Қўлёзма ўлчови 15x25,5

www.ziyouz.com kutubxonasi

35. Яна ўша 2471

Оддий нотўлиқ нусхалардан бири. Яссавий издошлари шеърлари ва "Муҳаммад пайғамбар қиссаси" билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 12 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

عاقل ایرسنك ایران لارغه خذمت قیلغیل

امر معروف قیلغان لارغه رحمت قیلغیل

Охири

رحمی کیلسه رحم ایتیب رحم قیلغای

خواجه قلنی هرکز ضایع قویمس بولور

Нусханинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Оқиш, қалин, дағал Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан бадхат настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада 13 йўлли бир устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, чарм муқова.

Уринган.

Варақлар сони - 266. Матн ўлчови - 7x12,5. Қўлёзма ўлчови-10,5x18.

36. Яна ўша 714

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Убайдий ва Шамснинг ҳикматлари ҳамда «Баҳром ва Гуландом», «Қиссаи Ферузшоҳ», «Тазкираи шоирон» асарлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 67 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاب حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساچتیم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

مرادینکنی آخر بیرور برورد کار

دوستلار منی خواجه بندم دیکایمو کین

Нусханинг котиби, кўчирилиш таърихи, жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишдан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳда хунукроқ настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўлдан жойлаштирилган.

Қизил сиёҳ билан жадвал ишланган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 324. Матн ўлчови - 9x18. Қўлёзма ўлчови-14x26,5.

37. *Яна ўша* 3457

Оддий нусхалардан бири. «Али қиссаси» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 40 ҳикмати.

Бошланиши

سنکا خبر یراتغانغه یالبارمادینک

درکاهیکا ناله قیلیب یغلامادینک

Нусханинг котиби, кўчирилган жойи ва таърихи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг бошига мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Қора сиёҳ билан ёзилган чиройли настаълиқ хати. Матн ҳар саҳифада 11 йўлли икки устунда жойлашган. Сарлавҳага жой ташлаб кетилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган, лекин айрим варақлар хати суркалган.

Бош ва сўнгги варақлари тушган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони - 58. Матн ўлчови - 8х12,5. Қўлёзма ўлчови-11х18,5.

38. Яна ўша 4398

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Машраб ғазаллари ҳамда «Маликаи Хўбон ва Адҳам қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 7 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

حق ذکرینی کیجه کوندوز درد ایلامالی

ایا دوستلار اوز حالیمغه جفا قیلدیم

Охири

خواجه احمد حمیده محبت نی شرابی

عاشق لارکا شول میدین مراد ینجه بیردیم منا

Нусханинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг ўрталарига мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Қора ва қизил сиёҳ билан ёзилган оддий настаълиқ хати. Матн ҳар саҳифада 9 йўлли бир устундан жойлашган.

Кейинчалик чарм муқова қилинган.

Жуда уринган, деярли барча варақларда доғ бор.

Бошланиш варақлари йиртиб олинган. Китоб ҳолига келтиришда бетартиблик билан иш олиб борилган.

Таъмирланган.

Варақлар сони-216. Матн ўлчови -9,5х17. Қўлёзма ўлчови-15,5х26,5

39. Яна ўша 3562

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Шариф, Машраб шеърлари ва «Пайғамбарлар қиссаси»дан парча билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 35 ҳикматдан иборат.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Девон

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

мисралари билан бошланади.

Қоғози ва хатига қараб XIX асрда кўчирилган дейиш мумкин.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Новвотранг Шарқ қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар сариқ ва қизил сиёҳда оддий насталиқда битилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 21 йўл.

Матн қора ва қизил сиёҳ билан чизилган безак ичига олинган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси. Унда ҳуснихат билан ёзилган шундай ёзув бор: عمل محمد صحاف Айрим варақларга суюқлик етказган шикастни айтмаганда, яхши сақланган.

Сўнгги варақлари тушган.

Қўлёзма ҳам, муқова ҳам таъмирдан ўтган.

Варақлар сони- 46. Матн ўлчови-8,5x18,2. Қўлёзма ўлчови-13,5x22,5.

40. Яна ўша 2886

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Машраб қиссаси», Машраб ғазаллари, «Али қиссаси» ва «Биби Фотима қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 17 ҳикмати.

Бошланиши

مناجات ایلادي مسکین خواجه احمد

الهی قیل همه بند نکنی رحمت

Охири

خواجه احمد یوم کوزونکنی خلق کا ایتکیل سوزونکنی

کعبه کا سورت کوزونکنی رضا بولونك دوستلاریم

Кўринишидан XIX аср ўрталарида кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Пойгирлар бор.

Оқиш Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақлардаги суюқлик етказган шикастни ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 387. Матн ўлчови-12x20. Қўлёзма ўлчови-14,5x26.

41. Яна ўша 2781

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Шамс, Машраб, Муҳйи шеърлари ва «Бобо Равшан қиссаси» ҳамда «Ҳазрат Али қиссаси» билан бирга, аралаш ҳолда кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 30 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهى قيل همه بندلكنى رحمت

Охири

مسكين احمد يسوي سلام ايدي دوستلارغه

اوشبو سوزنى معنى سين عاشق بولسه قويماسون

Кўринишидан XIX асрга мансуб дейиш мумкин.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада икки устунли 14 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган.

Варақлар сони - 161. Матн ўлчови-9x1,5. Қўлёзма ўлчови - 14,5x25,5.

42. Яна ўша 5317

www.ziyouz.com kutubxonasi

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Ҳазрат Али қиссаси» ва шеърий ҳикоятдан парчалар билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 47 ҳикмати.

Бошланиши

عشق سرینی بیان قیلسام عاشق لارکا

طاقت قیلمای باشین آلیب کیتار دوستلار

Охири

کناهیم کوب یرلیقه غیل یا ذول جلال

غریب لیکده قل خواجه احمد بولوب ملال

Кўринишдан XIX асрга мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Муқова картондан ишланган бўлиб, кейинги давр иши.

Уринган.

Варақлар сони - 220. Матн ўлчови - 9,5x18. Қўлёзма ўлчови-15x25,5.

43. Яна ўша 3469

Оддий, уринган нусхалардан бири. Бир ҳикмат икки мартадан кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 33 ҳикматидан иборат.

Девон

زمانه آخر بولسه ایا دوستلار

تورلوك تورلوك بلالار قوبار ایرمیش

мисралари билан бошланади.

Кўринишидан XIX асрда кўчирилган.

Пойгирлар бор.

Қоғози икки хил: новвотранг, шилдироқ Қўқон қоғози ва сариқ ипак қоғоз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора ва қизил сиёҳ билан, сарлавҳалар эса қизил сиёҳ билан бадхат настаълиқ хатида кўчирилган. Ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган. Айрим варақлар хати ўчиб кетган, ўқиш қийин. Айрим варақлар йиртиб олинган. Сўнгги варақлари тушган.

Тиклаш мумкин бўлган ерлари таъмирланган.

Варақлар сони - 120. Матн ўлчови - 10,5х18. Қўлёзма ўлчови - 14,5х24,5.

44. Яна ўша 1010.

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Девон ҳикмат ёзган шоирлар шеърларидан, Камолий, Абдухолиқ, Харобий, Қосим Анворий, Навоий, Машраб, Ҳофиз каби шоирлар шеърларидан ҳамда форсча ва туркча диний аҳкомлардан тузилган аралаш ҳолда кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавийнинг 31 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

هر صبح دم ایلکیم آجیب یاشیم ساجیب

حق مولیم نی درگاهیگا بارسام موکین

Охири

رحمی کیلسه رحیم مولیم رحم قیلغای

رحم ایلاسه یوزمینك عاصی خندان بولور

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср ўрталарида китобат қилинган.

Ҳошияга матндан тушган сўз ва мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақларга суюқлик етказган шикастни ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони-2466. Матн ўлчови -12x20. Қўлёзма ўлчови-14x26,5.

45. Яна ўша 6198

Нотўлиқ, уринган нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 10 та хикматдан иборат.

Девон

اول سببد ين آلتميش اوجده كرديم يركا

توقوز آي توقوز كونده يركا توشتوم

мисралари билан бошланади.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳда оддий настаъликда кўчирилган ва ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Қўлёзма уринган, ғариб ҳолатда. Муқова, асарнинг боши ва охири йўқ.

Варақлар сони - 62. Матн ўлчови - 8,5x18. Қўлёзма ўлчови-15x25,5

46. Яна ўша 7077

Эътиборли, тўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Қул Сайфиддин ҳикматлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 92 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بيل عمر غنيمت دور تريك ليك كجار ايدوست

جان شمع كويار قلته توكانسه اوجار ايدوست

Охири

معرفت نينك درياسيغه باتينك بولغاي

بات ديديلار اي يارانلار باتماينمو

Қўлёзма кўринишидан XIX асрга мансуб.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ҳошияга матндан тушиб қолган сатрлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳда оддий настаълиқ хати билан кўчирилган. Ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Бошланиш варақлари тушган.

Варақлар сони-160. Матн ўлчови-10х17. Қўлёзма ўлчови-14,5х26.

47. Яна ўша 3515.

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Қул Сайфуддин ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби:Яссавийнинг 36 ҳикматидан иборат.

Девон

كونكل قوشى شوق قناتين توقوب اوجسه

جمله وجود يادين سيرار بلبل بولور

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаълиқда ёзилган ва ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Кейинчалик қилинган чарм муқова.

Қўлёзма яхши сақланган, лекин ҳошияга қора сиёҳ суркалган ва матнга қора қалам билан чизиб ташланган. Бошланиш ва сўнгги варақлари тушган.

Бир марта таъмирдан ўтган.

Варақлар сони-77. Матн ўлчови-9,5х16,5

Қўлёзма ўлчови - 13х21,5.

48. Яна ўша 2855

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Иброҳим қиссаси» билан бирга кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таркиби: Яссавийнинг 30 ҳикматидан иборат.

Девон

أي كونكل قيلدينك كنه هر كز بريشان بولمدينك

صوفى منديب لاف اوروب طالب جانان بولمدينك

мисралари билан бошланади.

Қўлёзмани XIX асрга нисбат бериш мумкин.

Матнда нотўғри ёзилган сўзлар устига чизиқ тортилиб, ҳошияга тузатилган.

Пойгирлар бор.

Қўқоннинг новвотранг, шалдироқ қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар ҳаворанг сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида битилган. Ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Яхши сақланган.

Муқованинг устки қисми ярмидан синган.

Қўлёзманинг бошланиш ва сўнгги варақлари тушган. Айрим варақлар ярмидан йиртилган, айримларининг хати ўчган. Ҳикматлар мисрасидаги сатрлар ҳам тоқ.

Варақлар сони- 139. Матн ўлчови-10х19,5.Қўлёзма ўлчови-16х25.

49. Яна ўша 6982.

Оддий, уринган нусхалардан бири. Мумтоз адабиётимиз вакилларидан бўлмиш 34. шоирнинг шеърлари билан бирга кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 69 ҳикматдан иборат.

Девон

كيلينك دوستلار حكمتيمدين اولوش آلينك

بسم الله دين بيان ايلاب ايديم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Пойгирлар бор.

Оқиш Қўқон қоғози.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Уринган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони-249.Матн ўлчови-9,5х22,5.Қўлёзма ўлчови-16х24,5

50. Яна ўша 2326

Оддий нотўлиқ нусхалардан бири. Қўл Сулаймон, Шамс, Ҳувайдо, Машраб ҳамда «Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 11 ҳикматидан иборат.

Девон

یولغه کیرکان ایرانلارنینك یولین توتمای

أي مؤمن لار يغلاما يعو خطا قيلديم

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср ўрталарига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўз ва мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада 15 йўлли бир устундан жойлаштирилган.

Кейин қилинган чарм муқова.

Яхши сақланган.

Бошланиш ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони-160. Матн ўлчови-9х19. Қўлёзма ўлчови-16х27.

51. Яна ўша 1868

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Шамсларнинг шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 74 ҳикмат.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

Охири

رحمت قیلسه برورد کار نه قیلسه ایرکی بار

خواجه احمد که مددکار شیر خدا علی دور

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср охирларига мансуб.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар айрим варақларда қизил, айримларида қора сиёҳ билан битилган. Хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Кейиналик қилинган безаксиз Шарқ муқоваси.

Айрим варақларнинг уринганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Бир марта таъмирдан ўтган.

Варақлар сони-88. Матн ўлчови-10х18. Қўлёзма ўлчови-14,5-26.

52. Яна ўша 998

Тўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Қул Темурий, Шамс, Неъматуллоҳ, Машраб, Солиҳ, Мужрим Муҳаммадий Олим, Ҳувайдо, Эшон Сўфий, Баҳоуддинларнинг шеърлари ҳамда Боязид Бистомий, Абдулҳасан Харрақоний ва Амир Нурийларнинг форсча муножатлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 136 ҳикматдан иборат.

Бошланиши:

بسم الله دیب بیان ایلاب حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

قل خواجه احمد واقف بول فیض رحمت ایشیکین

ذکر طاعت وقتینده فرشته لار آجارلار

Қўлёзма кўринишидан XIX аср охирларида китобат қилинган.

Оқиш Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада 13 йўлли бир устундан жойлаштирилган.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-341. Матн ўлчови - 8x15,5. Қўлёзма ўлчови - 12x20.

53. Яна ўша 974

Оддий, уринган нусхалардан бири. Яссавий йўлида ҳикмат ёзган кўпгина шоирлар шеърлари, Навоий, Машраб, Фузулий, Насимий каби шоирлар шеърлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 89 та ҳикматдан иборат.

Бошланиши

رحیم مولیم رحمی بیلان ذکرین ایتسام

نه یوز بیلان حضرتنککا بارغوم منا

Охири

یوز مینك بلا باشقه توشسه انکرانمغیل

الله اوزي جفا قیلیب یوررور بولغاي

Қўлёзма XIX асрда кўчирилган.

Ҳошияга матндан тушиб қолган мисралар ва сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган ва ҳар саҳифада бир устунли 13 йўлдан жойлаштирилган.

Оқиш Қўқон қоғози.

Қўлёзма жуда уринган, ғариб ҳолда. Муқоваси йўқ.

Қўлёзма девон ҳолида эмас, жуда бетартиб, пала-партиш аҳволда. Чамаси, бир нечта қўлёзма бирлаштирилиб, ушбу бетартиб девон ҳолига келтирилган.

Варақлар сони - 282. Матн ўлчови - 7,5х14,5.

Қўлёзма ўлчови - 12,5х18.

54. Яна ўша 3690

Оддий нусхалардан бири. Яссавий мактаби шоирлари шеърлари, «Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси» ва «Биби Фотима қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 65 ҳикматидан иборат.

Девон

بسم الله ديب بيان ايلاي حکمت ايتيب

طالب لارکا در کوهر ساجتيم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзма XIX асрда кўчирилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан икки хил: ўртача ва бадхат настаълиқда ёзилган ва ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Муқова кўк картондан кейинчалик қилинган.

Қўлёзма уринган, айрим варақлар тушиб қолган.

Матн ҳам пала-партиш ҳолда. Сўнгги варақлар тушган.

Бир марта таъмирдан ўтган.

Варақлар сони- 121. Матн ўлчови - 11,5х20.

Қўлёзма ўлчови 15,5х27,5.

55. Яна ўша 3628

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Шамс, Ҳувайдоларнинг шеърлари, «Маликаи Дилором» ва «Биби Фотима қиссаси» билан бирга кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 31 ҳикматдан иборат.

Девон

اولکانیمده یغلیب اورونك یوز مینك تیاق

بو سببدین حقه سیغینیب کیلدیم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзма котиби, кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Матндан тушиб қолган мисралар ҳошияга ёзилган.

Пойгирлар йўқ.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 11 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим саҳифалари урингани, ҳошияга ҳар хил сўзлар ёзиб ташланганини айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 161. Матн ўлчолви-10,5х17,5. Қўлёзма ўлчови - 16,5х27,5

56. Яна ўша 6992.

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Қул Темурий, Қул Убайдий ва Шамсларнинг ҳикматлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган.

Таркиби: Яссавий таҳаллуси билан ёзилган 41 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساجتیم منا

Охири

تویماي قالدیم اجل کیلیب یقام توتی

توبو الیك اوقوي اولسام موکین

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма XIX аср охирларида кўчирилган.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан бадхат настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 113. Матн ўлчови - 9,5х16,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5х27,5.

57. Яна ўша 3663.

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 48 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساجتیم منا

Охири

بو یسوی مسکین احمد حیران قالوب

جان دلین حق ذکری غه واصل قیلیب

Қўлёзманинг котиби, кўчирилган жойи ва кўчирилиш тарихи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср охирига мансуб.

Матндан тушиб қолган сўз ва мисралар ҳошияга ёзилган.

Пойгирлар бор.

Қоғози икки хил: оқ ипак ва фабрика қоғози.

Матн қора, айрим варақларда сарлавҳа ва бошланиш икки мисра қизил сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси

Қўлёзманинг уринган айрим варақларини истисно қилганда, яхши сақланган. Лекин мисралар микдори тоқ, пала-партиш ҳолда кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони - 120. Матн ўлчови - 9x16. Қўлёзма ўлчови - 15x26,5

58. Яна ўша 3669

Оддий, терма нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Қул Умурий, Дастагул, Мажзуб, Ишқ қул каби шоирлар шеърлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 11 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

خضر بابام سالدي مینی اوشبو بولغه

اندین سونکره دریا بولوب تاشتیم منا

Охири

توبه قیلغیل خواجه احمد بولغاي حقدین عنایت

یوز مینك ولی لار اوتی سرین سرکه اولاشیب

Қўлёзма XX асрга мансуб.

Пойгирлар йўқ.

Қоғози икки хил: оқ фабрика қоғози ва дафтар варақлари.

Матн қора сиёҳ билан, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 16 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим варақларини урингаинини айтмаганда, яхши сақланган.

Варақлар сони - 60. Матн ўлчови - 9x16. Қўлёзма ўлчови - 18x22.

59. Яна ўша 4105

Нотўлиқ, уринган нусхалардан бири. Қул Сулаймон ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 39 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

رحیم ایکم رحمی بیلا یاد ایلاسه

تون کون اینك قل لوغیده تورغوم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

تاغدين اغير كناهنك بار اوزونكا كيل

حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Қўлёзма XIX асрга мансуб.

Оқиш фабрика қоғози.

Матндан тушиб қолган сатрлар ва матнда нотўғри ёзилган сўзлар устига чизиқ тортилиб, ҳошияга тузатиб ёзилган.

Пойгирлар бор.

Матн қора сиёҳ билан бадхат настаъликда ёзилган бўлиб, сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Анча уринган. Бунинг устига жуда пала-партиш ҳолда, матндаги хато ва чалкашликлар ҳам талайгина.

Варақлар сони - 71. Матн ўлчови - 9,5x17,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5x23.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти фондида сақланаётган қўлёзмалар тавсифи

1. دیوان حکمت 4700

«Девони ҳикмат»

Бу қўлёзма эътиборли, қадимий нусхалардан бири ҳисобланади. «Саботу-л-ожизин» билан бирга китобат қилинган. Айрим ҳикматлар икки мартадан кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 78 ҳикмат[illegible]ан иборат.

Бошланиши

مناجات ایلادي مسکین خواجه احمد

الهی قیل همه بند نکنی رحمت

Охири

توبه قیلغیل قل احمد بولغاي حقدین عنایت

یوز مینك اولیا او سرنی برغه بیرلاشیب

Қўлёзма ҳижрий 1130 санада кўчирилган. Котиб: میرزا محمود

Матндаги хатолар ҳошияга тузатилган.

Пойгирлар бор.

Сарғиш Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ёзилган.

Айрим варақларда сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Оддий настаълиқда битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Айрим уринган варақларни айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Таъмирланган.

Варақлар сони-181. Матн ўлчови - 9х18. Қўлёзма ўлчови - 14,5хх25,5

2. Яна ўша 7488

www.ziyouz.com kutubxonasi

Оддий, нусхалардан бири. Яссавий мактаби шоирлари шеърлари, Машраб шеърлари ҳамда «Иброҳим қиссаси», «Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси» ва «Вафотнома Расул» каби асарлар билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 41 ҳикматдан иборат.

Девон ҳижрий 1249 санада кўчирилган.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ва матндаги хатоликлар тузатиб ёзилган.

Пойгирлар бор.

23 б ва 55 б варақда думалоқ муҳр бор. Унда шундай ёзув ёзилган:

ملا محمد حاجی میرحاجی مخدوم

Қогози икки хил: оқ ва сариқ ипак.

Матн қора, сарлавҳалар айрим варақларда қизил, айримларида қора сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 17 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақларни ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган, лекин уни китоб ҳолига келтиришда бетартиб жойлаштирилган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони- 238. Матн ўлчови - 9х18,5. Қўлёзма ўлчови - 14,5х26,5.

3. Яна ўша 8284

Оддий, нусхалардан бири. Қул Сулаймон шеърлари ва форсий асар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 56 ҳикматидан иборат.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бошланиши

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهی قيل همه بندنكنی رحمت

Охири

قل خواجه احمد عبرت الكيل صد هزاردين

كوب نادان لار عمرين يلكا ساتار ايرميش

Қўлёзма ҳижрий 1261 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаъликда ёзилган бўлиб, сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада 13 йўлдан ёзилган бўлиб, айримларида бир устун, айримларида икки устундан жойлаштирилган.

Оқ ипак қоғоз.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони- 106. Матн ўлчови - 9x17,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5x25,5.

4. Яна ўша 574

Оддий нусхалардан бири. «Дору-л-ажойиб» номли асар ва яна бошқа асарлардан парчалар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 54 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهی قيل همه بندنكنی رحمت

Охири

احمد مسكين كيل ايمدي توبه يرلان بولغه كير

توبه قيلغان بنده نی جنت ده سلطان ايلادي

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма ҳижрий 1256 санада кўчирилган. Кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ.

Ҳошияга матндан тушиб қолган мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан настаълиқ ҳатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада 15 йўлдан икки устунда жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-33. Матн ўлчови - 10,5х15,5. Қўлёзма ўлчови - 13х20.

5. Яна ўша 3764

Эътиборли, тўлиқ нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавийнинг 141 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

Охири

تاغدین آغیر کناهنك بار اوزونکا کیل

حق جمالین کورسات مسه ضامن بولاي

Қўлёзма ҳижрий 1266 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Пойгирлар бор.

Оқиш, қалин Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада 15 йўлдан икки устунда жойлаштирилган. Матн қизил сиёҳ билан жадвалга олинган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 106.

Матн ўлчови - 11х22. Қўлёзма ўлчови- 16х28.

www.ziyouz.com kutubxonasi

6. Яна ўша 6358

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Юсуфбек ва Аҳмадбек» қиссаси» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 7 ҳикмати.

Бошланиши

عارف عاشق برله استقامت ایته کورکیل

خد ایغه بحث جواب قیلور ایرمیش

Охири

بي دار بولوب ایکري یولدین راست غه قیتدیم

مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Қўлёзма ҳижрий 1275 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада 13 йўлдан икки устунда жойлаштирилган.

Матн қизил сиёҳ билан жадвалга олинган. Сарлавҳа қўйилмаган, сўнгги икки мисра бир устунда ёзилиб, янги ҳикматнинг бошланишини билдирган, яъни сарлавҳа ўрнини ўтаган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақларнинг хати суркалиб ва ўчиб кетганини айтмагнада, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-179. Матн ўлчови - 7,5х14. ҚЎлёзма ўлчови-12х20.

7. Яна ўша 6895

Бу қўлёзмада Яссавийнинг

عزراییل بر کون کیلور غضب برلان

ا سیغ تندینن عزیز جان نی بیرماك کراك

мисралари билан бошланувчи битта ҳикмати бор.

www.ziyouz.com kutubxonasi

8. Яна ўша 1925.

Оддий, тўлиқ бўлмаган нусхалардан бири. Навоий, Фузулий, Машраб ва Жалолиддин каби шоирлар шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 38 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

Охири

قل خواجه احمد حق دین قورق کیم قورقماسه ایمان یوق

آلدینکده حاضر تموغ ثنا ایغیل سحرده

Қўлёзма ҳижрий 1294 санада кўчирилган. Котиби: محمد نیازآخوند

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сарғиш Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада 13 йўлли бир устун.

Қўлёзма яхши сақланган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 333. Матн ўлчови - 8x14,5. Қўлёзма ўлчови - 12,5x20,5.

9. Яна ўша 12441

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Ҳаким ота ҳикматлари ҳамда «Биби Фотима қиссаси» ва «Арвоҳнома»лар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 65 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

قل خواجه احمد عاشقلاردیك یغلا زاري

زار یغلاماي حق دید ارین کورسه بولماس .

Қўлёзма ҳижрий 1294 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан чиройли настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунда 11 йўлдан жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Яхши сақланган.

Варақлар сони-290. Матн ўлчови-8x17,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5x26,5.

10. Яна ўша 6874

Оддий, тўлиқроқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 103 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

زمانه آخر بولسه ایا دوستلار

تورلوك تورلوك بلالاري قوبار ایرمیش

Охири

یسوي بیل غرب لیقغه توشوبتور

ایرانلار سوزیکا سوز قوشوبتور

Қўлёзма ҳижрий 1295 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқиш Қўқон қоғози.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора сиёҳда оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-200. Матн ўлчови-10,5x14,5. Қўлёзма ўлчови - 17x21,5.

11. Яна ўша 12758

Оддий, нотўлиқ бўлган нусхалардан бири. «Маликаи Дилором» қиссаси билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 8 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالب لارغه در كوهر ساجتيم منا

Охири

دردين تارتيب روز محشر غوغا قيل كيل

درد بولسه موليم كيمنى شفا قيلسون

Қўлёзма ҳижрий 1297 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар жигар ранг сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўлдан жойлаштирилган. Китоб ҳолига келтиришда бетартиб иш олиб борилган.

Кейин қилинган картон муқова.

Уринган, хати ўчиб кетган.

Таъмирланган.

Варақлар сони-96. Матн ўлчови-8x17,5. Қўлёзма ўлчови-14,5x26,5.

12. Яна ўша 5716

www.ziyouz.com kutubxonasi

Эътибор билан кўчирилган, нисбатан тўлиқ бўлган нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Шамс, Холис ва Машраб шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 126 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالب لاركا در كوهر ساجتيم منا

Охири

جين ايدي يسوي احمد بو سوزنى

خدانينك قهريدين قوتقارسه اوزنى

Девон ҳижрий 1298 санада кўчирилган. Котиби: ملا محي الدين غنكاني

Пойгирлар бор.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан ниҳоятда чиройли настаълиқда битилган бўлиб, ҳар бир устунда 15 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзманинг ярмидан кўпроқ қисмининг матни қизил сиёҳ билан ишланган жадвалга олинган. Дастлабки ҳикматлар рақамланган, яъни бошланиш варақдаги.

Яхши сақланган.

Варақлар сони - 270. Матн ўлчови - 10х19,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5х26,5.

13. Яна ўша 3966

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон ва Шамсларнинг ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 98 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالب لاركا در كوهر ساجتيم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

می عشق دین اکر بر قطره تاتقاي

خدانینك وصلیکا بر یولی یتکاي

Қўлёзма ҳижрий 1302 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи маълум эмас.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан бадхат настаъликда ёзилган. Сарлавҳалар айрим варақларда бор, айрим варақларда сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақлардаги хатнинг ўчиб кетганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 257. Матн ўлчови-9,5х17. Қўлёзма ўлчови - 14х24,5.

14. Яна ўша 11367

Оддий, тўлиқ бўлмаган нусхалардан бири. Яссавий йўлида шеър ёзган барча издошлари шеърлари, Бедил ва Машраб шеърлари билан бирга кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 56 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

حقنی سویکان اوبومس غافللارنی خوشلامس

بر لحظه غافل تورمس نیکا مونجه اویورسن

Охири

ضعیف قل نینك آرزوسید ور دار السلام

عاشق بولماي دار السلام کیرسه بولماس

Қўлёзма ҳижрий 1303 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ҳошияга матндан тушган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим варақлар хати суркалганини айтмаганда, яхши сақланган.

Таъмирдан ўтган.

Варақлар сони-353. Матн ўлчови -9,5x14,5.

Қўлёзма ўлчови - 12,5x20,5.

15. Яна ўша 8847

Уринган, нотўлиқ нусхалардан бири. Форсча асар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 3 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

کورکان زمان اینانکان ابابکر صدیق دور

اوستون بیلیب تیانکان ابا بکر صدیق دور

Охири

رحمت قیلغای سربارمای نه قیلسه ایرکی بار

قل احمدکا مددکار شیر خدا علي دور

Қўлёзма ҳижрий 1303 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Пойгирлар бор.

Оқиш, шалдироқ Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан бадхат настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Китоб ҳолига келитиршда пала-партиш иш тутилган. Матн бесавод ёзилган.

Варақлар сони - 124. Матн ўлчови - 10x18. Қўлёзма ўлчови - 14,5x25,5. •

www.ziyouz.com kutubxonasi

16. Яна ўша 1777

Оддий нусхалардан бири. Худойдоднинг 1 шеъри ва Ҳофизнинг бир шеъри ҳам ушбу қўлёзмадан жой олган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 66 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهى قيل همه بند نكنى رحمت

Қўлёзма ҳижрий 1321 санада кўчирилган. Котиби: ملا اوته نظر

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақлнган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 112. Матн ўлчови - 10,5х18. Қўлёзма ўлчови - 15х26.

17. Яна ўша 11814.

Оддий нусхалардан бири. Мумтоз адабиётимиз вакилларининг шеърлари билан бирга кўчирилган баёз.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 45 та ҳикматдан иборат.

Девон

عشق دعويسين منكا قيلما يلغان عاشق

عاشق بولسنك كونكلنك ايجره كوز قانى يوق

мисралари билан бошланади.

Қўлёзма ҳижрий 1329 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилган жойи номаълум.

Ҳошияга матндан тушиб қолдган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қоғози икки хил: сарғиш Қўқон қоғози ва турли рангдаги фабрика қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар айрим варақларда қизил, айримларида қора сиёҳ билан настаъликда ёзилган. Ҳар саҳифада икки устунли 11 йул.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган, лекин уни китоб ҳолига келтиришда пала-партишлик билан иш тутилган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони-345. Матн ўлчови -9,5х17,5. Қўлёзма ўлчови 14,5х25,5

18. Яна ўша 378

Оддий нусхалардан бири. Яссавий йўлида ҳикмат ёзган шоирлар ҳикматлари, «Фавзу-н-нажот», «Муҳаммад пайғамбар қиссаси» ва фиқҳга оид бир асар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 68 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

تعالی الله عاشقلارکه بردي عشقين

شاکر بولوب اورتاب يانب کويدوم منا

Охири

احمد مسکين کيل ايمدي توبه يرله بولغه کير

توبه قيلغان بنده سين جنت ده سلطان قيلور

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср бошларига мансуб. Котиби:

عبد الغفور ابن داملا عبد الستار البخاري

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқиш, Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Дастлабки, нақшсиз Шарқ муқоваси.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма уринган, шикастланган, лекин матнга зарар етмаган.

Варақлар сони-170. Матн ўлчови -9,5x16,5. Қўлёзма ўлчови - 14,5x24,5.

19. Яна ўша 377

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймоннинг 1 ҳикмати ва «Биби Фотима қиссаси» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавийнинг 83 ҳикмати.

Бошланиши

مناجات ایلادي مسکین خواجه احمد

الهی قیل همه بند نکنی رحمت

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Матндан тушиб қолган сўзлар ҳошияга ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқиш, қалин Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан, айрим варақларда сарлавҳа қизил, айримларида сарлавҳа ҳам қора сиёҳ билан ёзилган, тахуллус қизил сиёҳ билан ёзилган. Оддий настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони-80 Матн ўлчови - 8x15. Қўлёзма ўлчови-12,5x20.

20. Яна ўша 154

Оддий, нисбатан тўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Қул Шамс, Қул Асад, Худойдод ва Залилий ҳикматлари билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 100 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساجتیم منا

www.ziyouz.com kutubxonasi

Охири

بندم دیمای یوز اوکوریب نجوك ایتاي

قولوم توتوب یولغه سالغیل انت الهادي

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишдан XIX асрга мансуб.

Оқиш, шалдироқ Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўлдан жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси, ёзуви бор: عمل ملا یحیی صحاف

Айрим варақлар хати ўчиб кетганлигини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони -217. Матн ўлчови -9,5x15. Қўлёзма ўлчови - 15,5x22,5

21. Яна ўша 3430

Оддий, уринган нусхалардан бири. Яссавий йўлида ҳикмат ёзган шоирлар ҳикматлари, «Роҳати дил», «Баҳром ва Гуландом» асарлари билан бирга кўчирилган.

Тарикби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 64 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

محبت دین خبر بیلکان عاشق لاري

اوزین بیلمای توقوز آسمان کویار ایرمیش

Охири

خاص قل لاردین یول باشینی سوراب یورغیل

سورار بولسه من قل انده نه قیلغایمن

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, котиби ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ шалдироқ Қўқон қоғози.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўлдан жойлаштирилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзманинг кўп варақлари уринган, айрим варақларининг хати суркалиб, ҳатто ўқиб ҳам бўлмайди.

Муқова таъмирланган.

Варақлар сони- 367. Матн ўлчови-9х16,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5х26.

22. Яна ўша 361.

Оддий нусхалардан бири. Форсий ғазаллар ва ҳикоятлар, «Калом» асари ҳамда туркий асарлардан парчалар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 64 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

مناجات ايلادي مسكين خواجه احمد

الهی قیل همه بند نکنی رحمت

Охири

درگاهیکا یغلاب بویون سونوب کیلدیم

بویون سونسنك خواجه نلك ی خدرب بولور

Қўлёзма ҳижрий 1320 санада кўчирилган. Котиби ва кўчирилиш жойи номаълум.

1а ва 64 б варақларда муҳр бор, лекин ўқиб бўлмади.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаъликда 13 йўлдан икки устун қилиб жойлаштирилган. Сарлавҳа йўқ, ҳар бир ҳикматнинг охирги икки мисраси қизил сиёҳ билан бир устунда кўчирилган ва бу янги ҳикматнинг бошланиши, яъни сарлавҳа ўрнини ўтаган. Айрим сўзларга ҳаракатлар қизил сиёҳ билан қўйилган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 194. Матн ўлчови -14,5х24,5. Қўлёзма ўлчови - 15,5х26,5.

23. Яна ўша 7698

Бу қўлёзмада Яссавийнинг

عشقينك آلدي مندين منى

بارجه عالم بيلدي سنى

мисралари билан бошланувчи биргина ҳикмати бор.

24. Яна ўша 7596

Оддий нусхалардан бири. Туркий насрий асардан парча билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 48 ҳикматдан иборат.

Девон

دنيا قويوب آخرتغه آزوق لانغيل

آزوق آلغان ارا يولده بارمس ايرميش

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср ўрталарига мансуб.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 15 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма уринган, айрим варақлар ярмидан йўқ, йиртилган.

Сўнгги варақлари тушган.

Тиклаш мумкин бўлган жойлари таъмирланган.

Варақлар сони-40. Матн ўлчови - 13х18. Қўлёзма ўлчови-15,5х22,7.

25. Яна ўша 12853.

Уринган, нотўлиқ нусхалардан бири. «Қиссаи мақталнома» билан бирга кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 5 ҳикматдан иборат.

Девон

اول قادریم قدرت بیرلان نظر قیلدي

خرم بولوب یر آستیکا کیردیم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Сарғиш, шалдироқ Қўқон қоғози.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Қўлёзма уринган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 117. Матн ўлчови - 8x15,5. Қўлёзма ўлчови - 12,5x19,5.

26. Яна ўша 1910

Оддий нусхалардан бири. «Санавбар қиссаси», «Биби Фотима қиссаси», «Бобо Равшан», «Иброҳим қиссаси», «Воқиоти Саъди Ваққос» ҳамда Машраб, Шаҳдийнинг шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 50 ҳикматдан иборат.

Қўлёзма

بسم الله دیب بیان ایلاي حکمت ایتیب

طالب لارغه در کوهر ساچتیم منا

мисралари билан бошланади.

Китобнинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX аср ўрталарига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Лотин алифбосида қуйидаги муҳр ёзуви бор: Давлат китоб палатаси ин. 23.

Пойгирлар бор.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақларнинг сиёҳи суркалганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони-402. Матн ўлчови - 12х17,5. Қўлёзма ўлчови-15х25.

27. Яна ўша 7671

Оддий нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 99 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

کیلینك دوستلار الله یادین دایم ایتینك

الله یادی کونکل ملکین آجار ایرمیش

Охири

یسوی بیل غریب لیقغه توشوبتور

ایرانلار سوزیکا سوز قوشوبتور

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Фақат асар сўнгига: روز جهار شنبه деб ёзилган. Кўринишидан XIX аср ўрталарига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, айрим варақларда сарлавҳа бор, айримларида сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, чарм муқова.

Қўлёзма яхши сақланган. Айрим варағи йиртилган. Бошланиш варақлари йўқ.

Муқова жузвдан кўчган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони-82. Матн ўлчови-10х16. Қўлёзма ўлчови - 14,5х21.

28. Яна ўша 11111

Оддий, уринган нусхалардан бири. «Маҳбубу-л-қулуб», Кул Сулаймон ва Шамсларнинг ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 63 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

ناکهان تورورعده قموغ بزرك

حق ذكريني كونكلوم ايچره سالدي دوستلار

Охири

جين ايدي يسوي احمد بو سوزنی

خدانينك قهريدين قوتقارسه اوزنی

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, кўчирилган жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўз ва мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, айрим варақларга сарлавҳа қўйилган, айримларида сарлавҳага жой ташлаб кетилган. Ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Оқ ипак қоғоз.

Кейин қилинган картон муқова.

Қўлёзма анча уринган. Айрим варақлар хати ўчиб кетган.

Бошланиш варақлар йўқ.

Варақлар сони - 165. Матн ўлчови - 10,5х17. Қўлёзма ўлчови-14х25.

29. Яна ўша 12244

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Тазкираи имомзодагон», «Юсуф ва Зулайҳо» ва Хаёлийнинг шеърлари билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 3 ҳикматидан иборат.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Девон

تعالى الله عاشق لارغه بردي عشقين

شاكر بولوب اورتاب يانيب كويدم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган ва ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Қўлёзма уринган.

Сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони - 133. Матн ўлчови - 8,5x17. Қўлёзма ўлчови-14,5x25.

30. Яна ўша 12232

Оддий нусхалардан бири.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 41 ҳикматдан иборат.

Девон

تعالى الله عاشق لارغه بردي عشقين

شاكر بولوب اورتاب يانيب كويدم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Пойгирлар бор.

Оқ, фабрика қоғози.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим варақларнинг бироз уринганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Сўнгги варақлари тушган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Тиклаш мумкин бўлган ерлари таъмирланган.

Варақлар сони-75. Матн ўлчови-12,5x15,5. Қўлёзма ўлчови-17,5x22.

31. Яна ўша 11361

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Абу Лайс қиссаси» ва айрим асарлардан парчалар билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 4 ҳикматдан иборат.

Девон

بسم الله ديب بيان ايلاي حكمت ايتيب

طالب لارغه در كوهر ساجتيم منا

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби номаълум. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Пойгирлар бор.

Сарғиш Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаъликда нақш усулида битилган. Ҳар саҳифада икки устунли 10 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Бош ва сўнгги варақлари тушган.

Варақлар сони- 270. Матн ўлчови - 9,5x16,5. Қўлёзма ўлчови -3,5x22

32. Яна ўша 12852

Оддий нусхалардан бири. Машраб, Хўжақули ва Яссавий мактаби шоирлари шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 40 ҳикматдан иборат.

Девон

سبحان ايكم جمله ميزكا ايمان بردي

اوزين تانيب قلوغيني قيلماق اوجون

мисралари билан бошланади.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби номаълум. Кўринишидан XIX асрнинг ўрталарига мансуб.

Пойгирлар бор.

Оқ ва сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил, қора, яшил ва жигар рангдаги сиёҳ билан битилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 9 йўлдан жойлаштирилган. Хати хунук настаълиқ.

Кейин қилинган картон муқова.

Қўлёзма яхши сақланган. Ҳошиялари урилган, лекин матнга зарар етмаган.

Сўнгги варақлари тушган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 312. Матн ўлчови - 8x13. Қўлёзма ўлчови - 13,5x21,5.

33. Яна ўша 9834

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Навоий, Насимий ва Яссавий мактаби шоирлари шеърлари билан бирга кўчирилган мажмуа.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 14 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب

طالب لارکا در کوهر ساچتیم منا

Охири

قل خواجه احمد طاعت قیل یغلاماقنی عادت قیل

بلا کیلسه راحت بیل حقدین بولار خواجه احمد

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи ва жойи ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Айрим варақлардагина пойгирлар бор.

Оқиш, Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳ билан икки хил: чиройли ва хунук настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 18 йўл, айрим варақларга нақш усулида ҳам битилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган. Айрим варақларнинг ҳошияларига чизиб ташланган.

Варақлар сони - 966. Матн ўлчови -7,5x18. Қўлёзма ўлчови-14x22,5.

34. Яна ўша 4002

Оддий нусхалардан бири. Навоий, Фузулий, Жомий, Камол Хўжандий ва Яссавий мактаби шоирлари шеърлари билан бирга кўчирилган баёз.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 16 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

اول سنى حمدینك ایتاي قادر خدا

سن زبانیم جاري قیلغیل حاضر اله

Охири

عجزو نیاز شكسته لیك قیلغان ایشی

ا شك سرخی روي زردي عذري بولغاي

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўз ва мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

29 б варақдан 31 а вароққача шундай муҳр босилган:

Фабрика

№7

Ржевская

Сариқ ипак қоғоз.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан чиройли настаълиқда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 11 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони - 274. Матн ўлчови-9x17,5. Қўлёзма ўлчови - 14,5x21,5.

www.ziyouz.com kutubxonasi

35. Яна ўша 9817

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Сайқалий достони билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 13 ҳикматдан иборат.

Девон

مناجات ایلادي مسکین خواجه احمد

الهی قیل همه بندنکنی رحمت

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан икки хил: чиройли ва ўртача настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим варақлар хати суркалган, айримларининг ҳошияси йиртилган.

Бош ва сўнгги варақлари тушган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 78. Матн ўлчови-9,5. Қўлёзма ўлчови - 15x20.

36. Яна ўша 11416

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. «Юсуф ва Зулайҳо», «Ҳурлиқо» достонлари ҳамда Ҳувайдонинг шеърлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 21 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

الست بربکم دیکانینده

قالو بلا دیکانیمنی بیلالمسمن

Охири

قل خواجه احمد کان آجق در کوهرنی ساجق

انکلاماغان بو سوزنی غفلت ایچنده کوردوم

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Пойгирлар бор.

Қоғози икки хил: сарғиш, шалдироқ Қўқон ва оқ ипак қоғоз. Матн қора сиёҳ билан, айрим мисра ва сарлавҳалар қизил сиёҳ билан хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 13 йўл.

Кейин қилинган картон муқова.

Айрим варақлардаги хатнинг суркалганини айтмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Таъмирланган.

Варақлар сони - 413. Матн ўлчови -10х20,5. Қўлёзма ўлчови - 15х26,5.

37. Яна ўша 3405

Хаттотлик санъати учун аҳамиятга молик бўлган нусхалардан бири.

«Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси»дан парча, Қул Сулаймон ва Шамс ҳикматлари билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 83 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

بو عالمده رسوا بولوب قان يوتماسنك

شربعتده طريقتده سر توتماسنك

Охири

ضعيف قل نينك ارزوسيدور دار السلام

عاشق بولماي دار السلام يورسه بولماس

Пойгирлар бор.

Оқ ипак қоғоз.

Матн қора сиёҳ билан ниҳоятда чиройли настаъликда битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 19 йўлдан жойлаштирилган. Сарлавҳага жой ташлаб кетилган.

Кейин қилинган картон муқова.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Айрим варақларни доғ босганини, айрим варақларни тескари тикилганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Бош варақлар тушган.

Варақлар сони - 131. Матн ўлчови - 14х25. Қўлёзма ўлчови - 18,5х29.

38. Яна ўша 9074

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Кул Сулаймон, Иқоний, Навоий, Машраб шеърлари ҳамда «Имом Ҳасан ва Ҳусайн қиссаси», «Биби Фотима қиссаси» билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавийнинг 13 ҳикматидан иборат.

Бошланиши

توبه قیلیب حقه یانسام بولارموکین

توبه قیلماي اولوب کیتسام نیتکوم منا

Охири

الله اولاریمده دیدي أي احمد مسکین

قبرینکده جراغینك بولاین نه کویونورسن

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Айрим варақларда шеърларнинг давоми ҳошияга битилган.

Пойгирлар бор .

Оқиш Қўқон қоғози.

Матн қора, сарлавҳалар қизил сиёҳ билан икки хил: чиройли ва ўртача настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Айрим варақларни дог босганини ҳисобга олмаганда, қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-205. Матн ўлчови-9х15,5. Қўлёзма ўлчови-13,5х23.

39. Яна ўша 5934

Хаттотлик санъати учун аҳамиятга молик бўлган нусхалардан бири. Мафлужнинг девони билан бирга аралаш ҳолда кўчирилган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 37 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

ففروا الى الله ن آیتینی

جان دلدین ایشتیب حقه یاندیمنا

Охири

حسرت قیلیب یغلاب یورور تونی کونی

یغلاب یورکیل یاشنینك ریاسی یوق

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби номаълум. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўзлар, байтлар ва оятлар ёзилган

Пойгирлар бор.

Новвотранг, шалдироқ Қўқон қоғози.

Матн қора сиёҳда настаълиқ хатида битилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони-243. Матн ўлчови -9x14,5. Қўлёзма ўлчови - 15x20,5.

40. Яна ўша 9300

Оддий, уринган нусхалардан бири. «Иброҳим қиссаси», Маликаи Дилоробм» ва бошқа асарлардан парчалар билан бирга китобат қилинган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 13 ҳикматдан иборат.

Девон

ایا دوستلار قولاق سالینك ایغانیم غه

اول سبب دین آلتمیش اوج ده یرکا کیردیم

мисралари билан бошланади.

Пойгирлар бор.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Матн қора сиёҳ билан хунук настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада бир устунли 15 йўл.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби номаълум. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Оқ ипак қоғоз.

Муқова дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Жуда уринган, кўпгина варақларнинг хати бутунлай суркалиб, ўқиб бўлмайдиган ҳолатда.

Сўнгги варақлари тушган.

Тиклаш мумкин бўлган ерлари ва мукова таъмирланган.

Варақлар сони - 95. Матн ўлчови-8,5x17,5. Қўлёзма ўлчови-14,5x26.

41. Яна ўша 7154

Оддий, нотўлиқ нусхалардан бири. Қул Сулаймон, Шамс, Машраб шеърлари ҳамда «Шоҳ Машраб қиссаси», «Вафотномаи Расул», «Иброҳим Адҳам қиссаси», «Қиссаи Жобир» билан бирга кўчирилган.

Таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилган 13 ҳикматдан иборат.

Девон

ایا دوستلار نادان بیله الفت بولوب
بغریم کویوب جاندین تویوب

мисралари билан бошланади.

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрнинг иккинчи ярмига мансуб.

Пойгирлар бор.

Фабриканинг кўк қоғози.

Матн қора сиёҳ билан оддий настаълиқ хатида ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 13 йўл.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган, айрим варақлар хати суркалган, айрим варақлар ҳошиясини доғ босган.

Сўнгги варақлари тушган.

Тиклаш мумкин бўлган ерлари таъмирланган.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Варақлар сони - 129. Матн ўлчови. 12х16. Қўлёзма ўлчови-16х20,5.

42. Яна ўша 11476

Оддий нусхалардан бири. Қул Сулаймон ҳикматлари ва «Қиёматнома» асари билан бирга кўчирилган. "Девон ҳикмат" нинг икки қўлёзмасини бирлаштириб, бир китоб ҳолига келтирган.

Асар икки қисмга бўлинади. Биринчи қисм таркиби: Яссавий тахаллуси билан ёзилагн 37 ҳикмат. Иккинчи қисм таркиби: шу тахаллус билан ёзилнган 51 ҳикматдан иборат.

Бошланиши

فتوبوا الى الله ديب آيت كيلدي

يقام توتوب حضرتينكا ياغاين بو

Охири

احمد مسكين كيل ايمدي توبه برلا يولغه كير

توبه قيلغان بنده سين جنت ده سلطان ايلار

Қўлёзманинг кўчирилиш таърихи, жойи ва котиби ҳақида маълумот йўқ. Кўринишидан XIX асрга мансуб.

Ҳошияга матндан тушиб қолган сўз ва мисралар ёзилган.

Пойгирлар бор.

Матн қора сиёҳ билан чиройли настаъликда ёзилган бўлиб, ҳар саҳифада икки устунли 15 йўл.

Иккинчи қисм матни турли рангдаги сиёҳли сувлар сепиб, безалган.

Дастлабки, босма нақшли Шарқ муқоваси.

Қўлёзма яхши сақланган.

Варақлар сони- 100. Матн ўлчови-9,5х16,5. Қўлёзма ўлчови - 14х24,5.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Каталог фонда института Рукописей. Том I. -Т., 1988; том II. 1989.
2. Келдиев Қ. Хожа Аҳмад Яссавий ҳаёти, ижоди ва анъаналари. Т., 2001, 288-291 бетлар.
3. Лихачев Д.С. Текстология (на материале русской литературы X-XVII вв.). –М.-Л., 1962; 1983.
4. Мунировв Қ. Шарқ қўлёзмалари. –Т., 1962.
5. Муродов А. Ўрта Осиё хаттотлик санъати тарихидан. –Т., 1071.
6. Собрание восточных рукописей АН УзССР. –Т.6. -Т., 1952-1975 гг.
7. Шамсиев П. Матншуносликка оид тадқиотлар. –Т., 1986.
8. Қаюмов А. Ўзбек адабий манбашунослиги.// «Ўзбек тили ва адабиёти» журнали. 1987.
9. Ҳабибуллаев А. Адабий манбашунослик ва матншунослик. –Т., 2000.
10. Ҳакимов М. Навоий асарлари қўлёзмаларининг тавсифи. -Т.: Фан, 1983.

www.ziyouz.com kutubxonasi

МУНДАРИЖА

СЎЗ БОШИ 3

Ўзбекистон Фанлар Академияси Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг Ҳамид Сулаймон фондида сақланаётган «Девони ҳикмат» қўлёзмалари тавсифи 9

Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти фондида сақланаётган қўлёзмалар тавсифи 52

www.ziyouz.com kutubxonasi

Тех.муҳаррир:	С. Юсупова
Мусаҳҳиҳ:	М. Пўлатова
Ком.версткаси:	М. Зарифов
Тех.ходим:	Д. Орифжонова

Ушбу қўлланма Тошкент Давлат шарқшунослик институтининг Илмий кенгаши томонидан нашрга тавсия этилган (№ 9, 03.06.2003).

Босишга рухсат этилди 22.08.2003.
Бичими 60x84 1/16 Шартли 5,25 б.т. 200 нусхада босилди. Буюртма № 104
Тошкент Давлат шарқшунослик институтининг кичик босмахонаси.
Тошкент, Шаҳрисабз кўчаси, 25.

© Тошкент Давлат шарқшунослик институти, 2003

www.ziyouz.com kutubxonasi